

65101, м. Одеса

25-Чапаявської дивізії, 6-а

Тел./факс 45-96-10

ДНЗ

«Одеське вище професійне

училище торгівлі та

технологій харчування»

**УЗАГАЛЬНЕННЯ
ПОЗИТИВНОГО ДОСВІДУ
СТАНУ ПРАВОВОЇ ОСВІТИ
в ДНЗ «ОВПУТТХ»
ГОЛОВНИМ УПРАВЛІННЯМ
ЮСТИЦІЙ В ОДЕСЬКІЙ
ОБЛАСТІ**

УЗАГАЛЬНЕННЯ

позитивного досвіду стану правової освіти в Державному навчальному закладі «Одеське вище професійне училище торгівлі та технологій харчування»

Правова освіта населення полягає у здійсненні комплексу заходів виховного, навчального та інформаційного характеру, спрямованих на створення належних умов для набуття громадянами обсягу правових знань та навичок у їх застосуванні, необхідних для реалізації громадянами своїх прав і свобод, а також виконання покладених на них обов'язків.

Правова освіта є складовою частиною системи освіти і має на меті формування високого рівня правової культури та правосвідомості особи, її ціннісних орієнтирів та активної позиції як члена громадянського суспільства.

Правова освіта має здійснюватись в усіх дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних, вищих навчальних закладах і закладах післядипломної освіти.

Згідно з Положенням про Головні управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Києві та Севастополі, затвердженим наказом Міністерства юстиції України від 23 червня 2011 року № 1707/5, Порядком проведення органами юстиції перевірок стану правової освіти, затвердженим наказом Міністерства юстиції України № 3325/5 від 14.11.2011, та Планом роботи Головного управління юстиції в Одеській області на 2013 рік, Головним управлінням юстиції в Одеській області проведено перевірку стану правової освіти в Державному навчальному закладі «Одеське вище професійне училище торгівлі та технологій харчування» (далі – Заклад), який знаходиться за адресою: вул. 25-ї Чапаївської дивізії, 6-А, м. Одеса, 65101.

Державний навчальний заклад «Одеське вище професійне училище торгівлі та технологій харчування» є підпорядкованим Міністерству освіти і науки України державним професійно-технічним навчальним закладом третього атестаційного рівня, що здійснює підготовку робітників високого рівня кваліфікації з технологічно складних, наукоємких професій та спеціальностей або робітників, діяльність яких пов'язана зі складною організацією праці, як правило, з числа випускників загальноосвітніх навчальних закладів. Заклад може здійснювати професійно-технічне навчання, перепідготовку та підвищення кваліфікації працюючих робітників і незайнятого населення.

Головним завданням Закладу є забезпечення права громадян України на професійне навчання відповідно до їх покликань, інтересів і здібностей з метою задоволення потреб економіки країни у кваліфікованих і конкурентоспроможних на ринку праці робітниках.

До основних повноважень і напрямів діяльності Закладу належать:

- 1) організація навчально-виховного процесу, обрання форм та методів навчання;
- 2) навчально-виробнича, навчально-виховна, навчально-методична, фінансово-господарська та виробничо-комерційна діяльність;

3) розробка робочих навчальних планів з професій і робочих навчальних програм з навчальних предметів відповідно до ДСПТО 5122-НО.55.3-5-2007 та типових навчальних планів, які затверджуються в установленому порядку;

4) розробка правил прийому учнів, слухачів до Закладу на основі типових правил прийому;

5) формування разом з органами управління професійно-технічною освітою планів прийому учнів, слухачів з урахуванням державного замовлення, потреб ринку праці та потреб громадян у професійно-технічній освіті і замовлень підприємств, установ, організацій;

6) організація харчування, матеріальне забезпечення та побутове обслуговування учнів, слухачів;

7) атестація педагогічних працівників;

8) організація стажування педагогічних працівників на підприємствах, в установах, організаціях;

9) здійснення професійного навчання незайнятого населення;

10) організація виробничого навчання учнів, слухачів на виробництві та у сфері послуг;

11) забезпечення заходів з охорони праці учнів, слухачів, працівників;

12) матеріально-технічне забезпечення навчально-виховного процесу;

13) визначення структури і штатного розпису з урахуванням установленого фонду заробітної плати;

14) забезпечення належної якості професійного навчання та виховання учнів, слухачів;

15) видача документів про освіту встановлених зразків.

Заклад у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про загальну середню освіту», Положенням про професійно-технічний навчальний заклад, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.1998 № 1240, Положенням про ступеневу професійно-технічну освіту, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 03.06.1999 № 956, Положенням про вище професійне училище та центр професійно-технічної освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 20.06.2000 № 225, Положенням про організацію навчально-виробничого процесу у професійно-технічних навчальних закладах, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 30.05.2006 № 419, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, яке є його засновником, іншими нормативно-правовими актами України, а також Статутом Закладу.

Заклад є юридичною особою, має самостійний баланс, рахунки в органах Державного казначейства України, штамп, печатку із зображенням Державного Герба України і своїм найменуванням.

Заклад має філію, що знаходиться за адресою: вул. Толбухіна, 83, м. Білгород-Дністровський, 67706. Ідентифікаційний код 20988344.

Навчально-виробничий процес у Закладі здійснюється відповідно до Положення про організацію навчально-виробничого процесу у професійно-технічних навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і

науки України від 30.05.2006 № 419, Положення про ступеневу професійно-технічну освіту, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 03.06.1999 № 956, Порядку надання робочих місць для проходження учнями, слухачами професійно-технічних навчальних закладів виробничого навчання та виробничої практики, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 07.06.1999 № 992, та інших нормативно-правових актів.

Первинна професійна підготовка, професійно-технічне навчання, перепідготовка та підвищення кваліфікації осіб за освітньо-кваліфікаційним рівнем «кваліфікований робітник», а також підготовка фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем «молодший спеціаліст» за відповідним напрямом (спеціальністю), здійснюється за професіями, визначеними Закладом згідно з Державним переліком професій з підготовки кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 11.09.2007 № 1117, Національним класифікатором України ДК 003:2005 «Класифікатор професій» та відповідно до отриманих ліцензій для провадження діяльності з надання освітніх послуг.

Зміст навчально-виробничого процесу та термін навчання в Закладі визначаються робочими навчальними планами і програмами, які розроблені Закладом спільно з підприємствами-замовниками на основі типових навчальних планів і програм, а також, вимог Державного стандарту професійно-технічної освіти, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 17.08.2002 № 1135.

Здобуття професійно-технічної освіти в Закладі здійснюється за денною, дистанційною, екстернатною формами навчання, з відривом від виробництва та за індивідуальними навчальними планами.

Заклад самостійно обирає форми та методи організації навчально-виробничого процесу, а педагогічні працівники самостійно, з урахуванням основ педагогіки, визначають засоби і методи навчання та виховання учнів.

У процесі професійно-практичної підготовки та в позаурочний час учні, слухачі Закладу надають послуги населенню, виготовляють продукцію, товари широкого вжитку, що реалізуються в установленому порядку.

В Закладі наявні рішення педагогічної ради та накази директора, пов'язані з викладанням дисциплін права та організацією правовиховної роботи, зокрема:

- наказ від 17.09.2012 № 195 «Про затвердження заходів з правової освіти учнівської молоді на 2012-2013 навчальний рік»;

- наказ від 06.12.2012 № 289 «Про затвердження заходів щодо проведення в училищі Всеукраїнського тижня права»;

- наказ від 21.12.2012 № 328 «Про підсумки проведення в училищі Всеукраїнського тижня права»;

- наказ від 01.07.2013 № 92 «Про підсумки організації виховної роботи в ДНЗ «ОВПУТТХ»»;

- наказ від 30.08.2013 № 132 «Про організацію виховної роботи у ДНЗ «ОВПУТТХ» в 2013/14 н.р.»;

- наказ від 30.08.2013 № 184 «Про затвердження заходів з правової освіти учнівської молоді на 2013-2014 навчальний рік»;

- наказ від 30.08.2013 № 197 «Про затвердження заходів щодо формування громадянської культури, правової культури, підвищення рівня толерантності»;

- наказ від 27.09.2013 № 303 «Про забезпечення організації роботи в ДНЗ «ОВПУТТХ» у 2013/14 н.р. щодо відзначення Дня юриста»;

- наказ від 01.10.2013 № 225 «Про проведення в ДНЗ «ОВПУТТХ» місячника правових знань»;

- наказ від 15.10.2013 № 317 «Про затвердження заходів щодо проведення в училищі Всеукраїнського тижня права»;

- протокол засідання педагогічної ради № 2 від 08.11.2012, «Інформація по діяльності педагогічного колективу щодо забезпечення виховної роботи на основі вивчення й розвитку індивідуальних здібностей учнів. Формування навичок самоврядування. Підсумки батьківських зборів. Інформація по сумісній роботі з батьками, громадськими організаціями, роботодавцями, службою зайнятості, правоохоронними органами. Інформація по організації роботи щодо профілактики правопорушень. Забезпечення просвітницької діяльності, спрямованої на формування негативного ставлення учнів до правопорушень, табакопаління»;

- протокол засідання педагогічної ради № 3 від 04.01.2013, «Інформація по виконанню у I семестрі комплексного плану виховної роботи, позаурочної, позаучилищної роботи, роботи з батьками та подальше забезпечення її на основі вивчення й розвитку індивідуальних здібностей учнів та впровадження ефективних форм роботи у II семестрі 2012-2013 н.р. Профілактика правопорушень та забезпечення організації роботи у II семестрі 2012-2013 н.р. (порушення дисципліни, відвідування занять, нанесення матеріальної шкоди та інше). Інформація по підсумкам роботи учнівського самоврядування «Ради лідерів» у I семестрі та перспектива забезпечення її у II семестрі 2012-2013 н.р.»;

- протокол засідання педагогічної ради № 4 від 04.04.2013, «Інформація щодо забезпечення позаурочної роботи та участі учнів училища в районних, обласних, Всеукраїнських заходах. Виконання класними керівниками планів виховної роботи. Роль учнівського самоврядування («Ради лідерів»). Робота з батьками. Робота батьківського лекторію»;

- протокол засідання педагогічної ради № 5 від 26.06.2013, «Інформація щодо забезпечення професійно-практичної підготовки учнів. Працевлаштування випускників 2013 року. Інформація щодо забезпечення організації роботи по виконанню плану виховної роботи, рівня активності та фахової майстерності класних керівників. Робота з батьками та батьківського лекторію «Щира розмова». Інформація щодо організації роботи по профілактиці правопорушень та запобігання бездоглядності. Профілактика наркоманії, алкоголізму, ВІЧ-інфекцій, тютюнопаління серед учнівської молоді. Робота Ради лідерів».

Прийом громадян на навчання до Закладу здійснюється відповідно до державного замовлення та угод із юридичними і фізичними особами в межах ліцензованого обсягу згідно з правилами прийому, розробленими Закладом на основі Типових правил прийому до професійно-технічних навчальних закладів

України, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 14.05.2013 № 499. Так, Правила прийому до Державного навчального закладу «Одеське вище професійне училище торгівлі та технологій харчування» розглянуті на засіданні педагогічної ради Закладу від 04.04.2013 (Протокол № 4).

Заклад планує свою роботу самостійно. Основним документом, що регулює навчально-виховний процес, є робочий навчальний план. План роботи Державного навчального закладу «Одеське вище професійне училище торгівлі та технологій харчування» на 2012-2013 навчальний рік затверджено на засіданні педагогічної ради (Протокол № 1 від 31.08.2012). План роботи Державного навчального закладу «Одеське вище професійне училище торгівлі та технологій харчування» на 2013-2014 навчальний рік затверджено на засіданні педагогічної ради (Протокол № 1 від 30.08.2013).

Також за кожною спеціальністю в Закладі розробляються окремі робочі навчальні плани. Так, наприклад, в Закладі наявні Робочий навчальний план для підготовки кваліфікованих робітників на базі базової загальної середньої освіти з отриманням повної загальної середньої освіти з професії: 5122 «Кухар» 4 розряд; 7412.2. «Кондитер» 4 розряд в ДНЗ «ОВПУ ТТХ» (термін навчання 3 роки 8 місяців), розглянутий, схвалений на засіданні педагогічної ради Закладу (Протокол № 1 від 31.08.2012) та затверджений Управлінням освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації 31.08.2012; Робочий навчальний план для підготовки кваліфікованих робітників на базі базової загальної середньої освіти з отриманням повної загальної середньої освіти з професії: 7112.2 «Пекар» 4 розряд; 7412.2 «Кондитер» 4 розряд в ДНЗ «ОВПУ ТТХ» (термін навчання 3 роки 4 місяці), розглянутий, схвалений на засіданні педагогічної ради Закладу (Протокол № 1 від 31.08.2012) та затверджений Управлінням освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації 31.08.2012.

Директором Закладу щороку розробляється Управлінська модель виховної роботи, складовими частинами якої є такі розділи: 1) Комплексний план виховної роботи; 2) План щомісячних заходів по організації виховної роботи; 3) Заходи з організації виховної роботи; 4) Забезпечення організації роботи щодо правової освіти та профілактики правопорушень; 5) Заходи щодо виховання сучасного громадянина в полікультурному середовищі; 6) Програма по пропаганді здорового способу життя; 7) Зміст роботи по вихованню учнів через природовідповідну освіту та екологічну безпеку; 8) Організація творчо-пошукової роботи учнів; 9) Планування заходів по військово-патріотичному вихованню учнів; 10) План роботи гуртка художньої самодіяльності «Червона калина»; 11) План роботи ДНЗ «ОВПУТТХ» на зимові канікули; 12) Модель учнівського самоврядування; 13) Комплексний план роботи бібліотеки ДНЗ «ОВПУТТХ»; 14) Заходи щодо спільної діяльності в сфері професійного навчання та працевлаштування випускників училища; 15) План роботи психологічної служби ДНЗ «ОВПУТТХ»; 16) Забезпечення організації роботи з батьками. Кожен розділ окремо затверджується на засіданнях педагогічної ради Закладу.

Закладом розроблено Концепції виховної роботи ДНЗ «ОВПУТТХ» на 2012-2013 та 2013-2014 навчальні роки, затвердженні на засіданнях педагогічних рад Закладу від 31.08.2012 (Протокол №1) та 30.08.2013 (Протокол № 1) відповідно.

Комплексний план виховної роботи на 2012-2013 навчальний рік, затверджено на засіданні педагогічної ради ДНЗ «ОВПУТТХ» від 31.08.2012 (Протокол № 1). Комплексний план виховної роботи 2013-2014 навчальний рік, затверджено на засіданні педагогічної ради ДНЗ «ОВПУТТХ» від 30.08.2013 (Протокол № 1).

Так, Комплексним планом виховної роботи на 2013-2014 навчальний рік передбачено роботу Закладу з таких напрямків: вивчення умов виховання дітей в родині; формування органів самоврядування; виховання громадянської гідності; превентивне виховання, діяльність, спрямована на профілактику правопорушень (підготовка та проведення серії тематичних виховних годин «Ми і закон», «Права та обов'язки учнів», «Дисципліна і самодисципліна», підготовка та проведення лекторіїв «Підліток та його проблеми життя», «Правопорушення підлітків і як їх уникнути» тощо); морально-естетичне виховання; проведення батьківських зборів та індивідуальної роботи з батьками тощо.

Організація виховної, правоосвітньої та позаурочної роботи в Закладі здійснюється шляхом:

- забезпечення сумісної діяльності з громадськими, державними організаціями, правоохоронними органами;
- проведення традиційних свят Закладу;
- організації роботи з соціального захисту учнів;
- організації роботи учнівського самоврядування, ради профілактики правопорушень;
- контролю роботи клубів за інтересами, секцій, гуртків, майстер-класів;
- надання методичної допомоги педагогам з позакласної роботи;
- контролю роботи класних керівників, кураторів;
- забезпечення роботи методичної комісії класних керівників, медпрацівників;
- організації роботи з батьками, батьківського лекторію «Щира розмова»;
- контролю за проведенням виховної роботи в Закладі.

Питання щодо правової освіти закріплені і в Перспективному плані ДНЗ «ОВПУТТХ» на 2012-2013 навчальний рік, затвердженому на спільному засіданні педагогічної ради та ради ДНЗ «ОВПУТТХ» 31.08.2012 року, протокол № 1, та у Перспективному плані ДНЗ «ОВПУТТХ» на 2013-2014 навчальний рік, затвердженому на спільному засіданні педагогічної ради та ради ДНЗ «ОВПУТТХ» 30.08.2013 року, протокол № 1.

Директором Закладу видано наказ від 17.09.2012 № 195 «Про затвердження заходів з правової освіти учнівської молоді на 2012-2013 навчальний рік» та наказ від 30.08.2013 № 184 «Про затвердження заходів з правової освіти учнівської молоді на 2013-2014 навчальний рік». Цими наказами затверджуються плани проведення заходів в Закладі з правової освіти на відповідний навчальний рік та плани заходів з проведення тижнів правових знань у Закладі.

У Закладі наявні наказ Головного управління юстиції в Одеській області та Управління освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації «Про затвердження плану спільних заходів з правової освіти учнівської та студентської молоді на 2012-2013 навчальний рік» від 12.09.2012 № 1135-о/д/396/ОД та наказ Головного управління юстиції в Одеській області та Департаменту освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації «Про затвердження плану спільних заходів з правової освіти учнівської та студентської молоді на 2013-2014 навчальний рік» від 17.09.2013 № 348/ОД/429/03-12, на основі яких Закладом розроблено заходи з правової освіти, затверджені відповідними наказами.

Також Закладом розроблено «План щомісячних заходів по організації виховної роботи» Закладу, затверджений на засіданні педагогічної ради Закладу від 30.08.2013 (Протокол № 1), розділами якого є плани виховної роботи на кожен місяць навчального року та заходи відповідно визначеного місячника, що також затверджуються рішеннями педагогічної ради Закладу.

У своїй діяльності з правової освіти Заклад керується Національною програмою правової освіти населення, затвердженою Указом Президента України від 18.10.2001 № 992, Програмою правової освіти населення Одеської області на 2009-2013 роки, рекомендаціями Одеської обласної міжвідомчої координаційно-методичної ради з правової освіти населення.

Педагогічний досвід роботи Закладу з напрямку правової освіти і виховання учнів викладено у документі «Система роботи з правової освіти і виховання молоді», розробниками якого є: директор Закладу Висоцька Л.Є., викладач-методист Страцинська В.Г. та викладач «Правознавства» і «Основ правових знань» Пеняєв С.М.

Викладання дисциплін «Основи правових знань» та «Правознавство» здійснюється Пеняєвим С.М., викладачем вищої категорії, який має звання «викладач-методист» та Відмінник освіти України.

Кількість годин викладання дисципліни «Основи правових знань» у 2012-2013 навчальному році становить 141 годину, дисципліни «Правознавство» - 154 години.

Кількість учнів, охоплених правовим навчанням, у 2012-2013 навчальному році – 314 учнів (загальна кількість учнів Закладу – 437 осіб).

Кількість годин викладання дисципліни «Основи правових знань» у 2013-2014 навчальному році становить 93 години, дисципліни «Правознавство» - 154 години.

Кількість учнів, охоплених правовим навчанням, у 2013-2014 навчальному році – 267 учнів (загальна кількість учнів – 506 осіб).

Кількість годин затверджено наказами директора Закладу «Про затвердження педнавантаження педагогічних працівників ДНЗ «ОВПУТТХ» у 2012-2013 н.р.» від 31.08.2012 № 97а та «Про затвердження педнавантаження педагогічних працівників ДНЗ «ОВПУТТХ» у 2013-2014 н.р.» від 30.08.2013 № 125.

Забезпечення викладання вищезазначених дисциплін здійснюється згідно з графіком навчального процесу та навчальними програмами по предметам «Основи правових знань» та «Правознавство».

Пеняєвим С.М. розроблено та підготовлено для використання у роботі з учнями 22 тематичні папки з матеріалами до уроків. Розроблено власні завдання тематичної атестації. До кожної теми систематизовано роздатковий дидактичний матеріал. За сприяння Пеняєва С.М. було підготовлено збірки творчих робіт учнів «Скажемо «Ні» насильству у сім'ї» та «Права людини очима дітей».

Викладач Пеняєв С.М. постійно друкує матеріали свого творчого доробку в науково-методичних педагогічних виданнях «Історія та правознавство», «Відкритий урок. Економіка. Право».

Під час роботи з учнями викладачем надаються для ознайомлення такі нормативно-правові акти, як: Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР, Конвенція ООН про права дитини від 20.11.1989, Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III, Указ Президента України «Про Національну програму правової освіти населення» від 18.10.2001 № 992/2001, Державна цільова програма розвитку професійно-технічної освіти в Україні на 2011-2015 роки від 13.04.2011 № 495, Указ Президента «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» від 25.06.2013 № 344/2013, Закон України «Про освіту» від 23.05.1991 № 1060-XII, Закон України «Про професійно-технічну освіту» від 10.02.1998 № 103/98-ВР, Закон України «Про загальну середню освіту» від 13.05.1999 № 651-XIV, Закон України «Про вищу освіту» від 17.01.2002 № 2984-III, Закон України «Про охорону праці» від 14.10.1992 № 2694-XII, Закон України «Про охорону дитинства» від 26.04.2001 № 2402-III, Положення про ступеневу професійно-технічну освіту від 03.06.1999 № 956, Положення про організацію навчально-виробничого процесу у професійно-технічних навчальних закладах від 30.05.2006 № 419, Указ Президента України «Про концепцію розвитку кримінальної юстиції щодо неповнолітніх» від 24.05.2011 № 597/2011, Лист Міністерства освіти і науки «Про рекомендації Всеукраїнської міжвідомчої координаційно-методичної ради з правової освіти населення» від 19.11.2010 № 1/9-838, рішення Одеської обласної ради «Про затвердження програми правової освіти населення Одеської області» від 25.10.2002 № 65-XXIV (зі змінами) та інші. Всі нормативно-правові акти є чинними та в редакціях з останніми змінами.

Проходження курсів підвищення кваліфікації підтверджується свідоцтвом про підвищення кваліфікації Одеського обласного інституту удосконалення вчителів від 2011 року № 00971; також згідно з наказом Управління освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації «Про підсумки атестації» було затверджено рішення атестаційної комісії про атестацію Пеняєва С.М. (відповідність займаній посаді та підтвердження кваліфікаційної категорії «спеціаліст вищої категорії»).

В Закладі є доступ до мережі Інтернет (окремо для учнів, викладачів та адміністрації Закладу) та обладнано 1 комп'ютерний клас.

Заклад має офіційний веб-сайт (<http://www.ovputtp.od.ua/>), на якому розміщується історія та характеристика Закладу, необхідна інформація для абітурієнтів та учнів Закладу тощо. Так, у рубриці «Виховна робота» можна знайти інформацію щодо системи виховної роботи Закладу, участі у

міжнародних проектах та конкурсах, національно-патріотичного елементу виховання учнів Закладу.

В бібліотеці Закладу сформовано фонд навчально-методичної бази по забезпеченню організації навчально-виховного процесу, зокрема, по предметам: «Основи правових знань», «Правознавство» та організації правової освіти.

В бібліотеці постійно проводяться книжкові виставки на правову тематику щодо профілактики правопорушень, алкоголізму, вживання тютюну та наркотичних речовин, захворювання на СНІД тощо.

Відповідно до комплексних планів роботи бібліотеки ДНЗ «ОВПУТТХ» на 2012-2013 та 2013-2014 навчальні роки, затверджених на засіданнях педагогічної ради Закладу від 31.08.2012 (Протокол № 1) та 30.08.2013 (Протокол № 1) відповідно, бібліотекою Закладу було проведено наступні заходи:

- книжкова виставка-застереження «Не заподій собі лиха!»;
- розмова-огляд біля книжкової полиці «Є право – значить є надія»;
- бібліотечний урок «Взаємодія культур»;
- виставка-бесіда «Підліток на порозі злочинності»;
- книжкова виставка до Дня соціальної справедливості «З людьми та для людей»;
- викладка-обговорювання «Підліток: злочин і кара»;
- календар знаменних дат «Міжнародний день демократії»;
- книжкова виставка до Дня юриста;
- книжкова виставка-застереження «Незнання закону – не звільняє від відповідальності»;
- виступ на методичній нараді «Правові знання учням та батькам»;
- огляд книжок і публікацій на засіданні ЦМК класних керівників «Правопорушення підлітків і як їх уникнути».

В тематичній картотеці бібліотеки Закладу ведуться рубрики: «Правознавство», «Профілактика правопорушень», «Нормативно-правове регулювання», «Освіта України» тощо.

Аналіз бібліотечного фонду Закладу свідчить про наступне: всього підручників на правову тематику налічується 245 екземплярів, а саме: «Правознавство», Наровлянський О.Д., 2010 р. – 40 екз., «Основи правознавства», Гнатенко П.І., 2004 р. – 200 екз., «Громадянська освіта: навчальний посібник», 2002 р. – 5 екз. Також під час занять учні мають змогу користуватись Конституцією України у кількості 120 примірників.

Протягом навчального року педагогічний та учнівський колектив має змогу користуватись періодичними виданнями, які передплачує Заклад: «Освіта України», «Вечерня Одеса», «Одесский вестник», «Інформаційний збірник та коментарі Міністерства освіти і науки України», «Професійно-технічна освіта. Нормативно-правове регулювання», «Практика управління закладом освіти».

Також Законом передплачуються науково-методичні, педагогічні, суспільно-політичні видання, які висвітлюють напрямки і методичні рекомендації з правового виховання і профілактики правопорушень, а також

пропагандують здоровий спосіб життя – «Історія та правознавство», «Професійно-технічна освіта», «Профтехосвіта», «Завучу. Усе для роботи», «Безпека життєдіяльності», «Позакласний час», «Все про охорону праці», «Основи захисту вітчизни», «Шкільна бібліотека», «Теорія та методика фізичного виховання».

Бібліотекар Закладу постійно знайомить весь педагогічний колектив та членів комісії класних керівників з новинками періодичної літератури та періодичних видань.

Правовому інформуванню учнів та їх батьків сприяє наявність наочних матеріалів.

У Закладі відсутній окремий кабінет правознавства. Кабінет «Правознавства» сумісний з кабінетом «Економіки», в якому оформлено стенд «Символіка України» та «Куточок правових знань», де розміщені методичні матеріали щодо правового виховання, тематична папка «Правова освіта та правове виховання: Методичний дайджест» (Упорядник Пеняєв С.М.), матеріали місячників правової освіти та виховання: Загальнодержавні, регіональні та місцеві правові документи з питань правової освіти та виховання (Упорядник Пеняєв С.М.), тематична папка «Захист дітей від фізичного і психологічного насильства: методичні матеріали» (Упорядник Пеняєв С.М.), тематичні папки «Україна – правова держава», «Профілактика правопорушень», «Все про шкідливі звички», тематичні збірки учнівських конкурсних робіт «Права людини очима дітей», картотека періодичних видань з рубриками «Правознавство», «Профілактика правопорушень».

В кожному учбовому кабінеті є стенд «Державна символіка України».

В методичному кабінеті є стенд «Державна символіка України», стенди з інформацією щодо системи правової освіти, на якій базується робота Закладу.

В приміщенні Закладу розміщено стенди: «Програма «Народний бюджет». Народний бюджет – головний документ розвитку регіону», «Конституція України», «Куток цивільного захисту», Куток психолога: психологія – вчителям, психологія – учням», «Атестація педагогічних працівників», «Тематика місячників з виховної роботи на 2013-2014 навчальний рік», «Система профілактики правопорушень», «Графік навчального процесу на 2013-2014 навчальний рік», «Освіта повинна бути культом знань і покликань (принципи навчання, науково-методична робота тощо)», «МАН в училищі», «Позаурочна робота в училищі», «Самоврядування в ОВПУТТХ», «Одеський обласний інститут удосконалення вчителів» та інші.

Для ознайомлення учнів Закладу на стендах також розміщено накази Закладу «Про затвердження заходів з правової освіти учнівської молоді на 2013-2014 навчальний рік» та «Про організацію роботи учнівського самоврядування «Ради лідерів» в ДНЗ «ОВПУТТХ» у 2013-2014 навчальному році».

На виконання Указу Президента України від 18.10.2001 № 992/2001 «Про Національну програму правової освіти населення», в цілях розвитку правового виховання учнів ліцею в дусі поваги до закону і прав людини, а також підвищення рівня їх правової грамотності педагогічним колективом проводяться правоосвітні заходи.

Правова освіта проводиться у Закладі в різноманітних формах, а саме: семінари, засідання «круглих столів» конференції, презентації проектів, бесіди, зустрічі та збори учнів тощо. Кожного року проводяться тижні правових знань.

Вже традиційно у Закладі проходять тижні правової освіти (жовтень), тижні морально-правового виховання (листопад-грудень), Всеукраїнський тиждень права (грудень).

У Закладі проводились засідання «круглих столів» на теми:

- «Злочини та кримінальна відповідальність»;
- «Відповідальність за правопорушення»;
- «Ознайомлення з Кримінальним кодексом України»;
- «Права і обов'язки неповнолітніх».

В ході проведення тижнів правових знань у 2012 році:

- проведено лінійку до Всеукраїнського тижня права;
- проведено урок «Права людини» з нагоди проголошення Загальної декларації прав людини;
- проведено класні години до Всеукраїнського тижня права;
- створено постійно діючий інформаційний стенд в бібліотеці про соціальні і правові служби з питань насильства над підлітками;
- у бібліотеці проведено розмову-огляд біля книжкової полиці «Є право – значить є надія»;
- проведено конкурс стіннівок на тему «Права людини очима дітей»;
- проведено екскурсії на тему «Права і судочинство Запорізької Січі» до музею Закладу.

В ході проведення тижнів правових знань у 2013 році (станом на день перевірки):

- проведено урок «Права людини» з нагоди проголошення Загальної декларації прав людини;
- у бібліотеці Закладу проведено розгорнуту книжкову виставку на тему: «Законність – невід'ємна частина демократії» та експозицію «Календар знаменних дат «День захисту прав людини»;
- проведено конкурс стіннівок на тему: «Я і мої права»;
- проведено класні години на тему: «Твоє життя – твій вибір»;
- проведено бесіди представниками правоохоронних органів на тему: «Твої права і обов'язки»;
- проведено виховний захід на тему: «Правила і закони в суспільстві й твоєму житті»;
- проведено вікторини на тему: «Знавці правознавства».

В Закладі організовано просвітницьку роботу з учнями, батьківською громадськістю з ознайомленням їх із законодавчою системою з питань торгівлі людьми та експлуатацією дітей. З цією метою забезпечується, зокрема, перегляд відеофільму з учнями Закладу «Станція призначення – життя».

У вересні 2012 року в Закладі було проведено місячник «Збережи здоров'я та й на все життя», в рамках якого організовано:

- виставку-застереження на теми: «Крадіжки – до чого вони ведуть?», «Не заподій собі лиха»;
- огляд літературної виставки: «Підліток і правопорушення»;

- конкурс учнівських стіннівок на тему: «Юридичний всеобуч» та конкурс творів на тему: «Права людини очима дітей».

У жовтні 2012 року було проведено місячник правових знань та правової пропаганди, в рамках якого відбулися наступні заходи:

- огляд літературної виставки «Підліток і правопорушення»;
- бесіди з батьками «Про попередження насильства в родині та жорстокого поводження з дітьми»;
- конкурс учнівських творів «Права людини очима дітей – майбутні європейці» тощо.

Протягом квітня-червня 2013 року в Закладі проводились заходи щодо відзначення 17-ї річниці Конституції України:

- класні години на тему: «Наша країна – європейська держава»;
- круглий стіл з представниками правоохоронних органів «Права та обов'язки людини»;
- виставка стіннівок до Дня Конституції України;
- виставка рефератів «Конституція – основа моєї держави»;
- правовий брейн-ринг «Чи знаєш ти Конституцію?»

Учні Закладу щорічно беруть участь в міських, обласних, Всеукраїнських конкурсах, турнірах, зокрема, з правової тематики:

- Закладом було взято участь в Обласному огляді-конкурсі на кращу організацію правової освіти та виховання учнів професійно-технічних навчальних закладів у 2012 році, що проводився Навчально-методичним центром професійно-технічної освіти в Одеській області, та нагороджено дипломом за зайняте III місце у конкурсі;

- у 2012, 2013 роках учнями Закладу було взято участь у Всеукраїнському конкурсі «Моральний вчинок», який проводився Національною експертною комісією України з питань захисту суспільної моралі; учні Тимофєєва А., Матеха Д., Кравець Т. були нагороджені грамотами за участь у конкурсі;

- у 2013 році учень I курсу Закладу Захар'яш М. взяв участь у Конкурсі шкільних малюнків «Мої права», організованому Головним управлінням юстиції в Одеській області та Координаційною радою молодих юристів при Головному управлінні юстиції в Одеській області, та посів II місце в номінації «Старша група. Індивідуальна робота»;

- у 2013 році учень I курсу Закладу Новосьолов С. взяв участь у Всеукраїнському конкурсі «Кришталева сова» (інтерактивний учнівський конкурс юних суспільствознавців, правознавців, філософів), що проводився Міністерством освіти і науки України спільно з Спілкою викладачів суспільних дисциплін і громадянської освіти, та був нагороджений дипломом III-го ступеня.

В Закладі діяла психологічна служба до 30.04.2013 року, якою проводилась вагома робота з сприяння створенню оптимальних соціально-психологічних умов підвищення ефективності діяльності учнів в усіх сферах суспільного життя, для саморозкриття особистості, спрямованість на оптимізацію індивідуального розвитку учня та збереження її індивідуальності

та необхідного психологічного супроводу навчально-виробничо-виховного процесу Закладу у вирішенні загальних проблем.

Психологічна служба Закладу функціонувала згідно з Річним планом психологічної служби ДНЗ «ОВПУТТХ» на 2012-2013 н.р.

На посаді психолога працювала Страцинська Ірина Анатоліївна, яка має повну вищу освіту, закінчила ОДУ ім. І.І. Мечникова у 1986 році за спеціальністю «Російська мова та література», диплом № 651928, серія ПВ, має науковий ступінь – кандидат психологічних наук; свідоцтво про підвищення кваліфікації Одеського інституту післядипломної освіти від 2009 року, диплом № 017685, серія ДСК ЕК, була звільнена з посади згідно з наказом Закладу від 30.04.2013 № 32. На момент перевірки директором Закладу проводились співбесіди з бажаними зайняти вакантну посаду психолога.

Забезпечення організації стану правової освіти здійснюється також за участю Ради лідерів – громадської організації учнівського самоврядування Закладу. Проводяться засідання Ради лідерів 1 раз на місяць, ведеться індивідуальна виховна робота з учнями. Рада лідерів діє відповідно до Положення Ради лідерів ДНЗ «ОВПУТТХ», затвердженого на засіданні педагогічної ради Закладу від 30.08.2013 (Протокол № 1), наказу Закладу «Про організацію роботи учнівського самоврядування «Ради лідерів» в ДНЗ «ОВПУТТХ» у 2013-2014 н.р.» від 30.08.2013 № 166, Наказу «Про затвердження складу учнівського самоврядування «Ради лідерів» ДНЗ «ОВПУТТХ» на 2013-2014 н.р.» від 27.09.2013 № 304.

Питання організаційного характеру та щодо діяльності Ради лідерів розглядаються на засіданнях Ради лідерів. Так, на засіданні від 20.09.2012 розглядалися питання щодо затвердження складу Ради лідерів на 2012-2013 навчальний рік та плану роботи Ради лідерів на 2012-2013 навчальний рік (Протокол № 1); на засіданні від 26.12.2012 – аналіз роботи Ради лідерів у I семестрі 2012-2013 навчального року (Протокол № 2); на засіданні від 27.03.2012 – аналіз роботи щодо участі учнів Закладу у конкурсах, олімпіадах, конференціях тощо (Протокол № 3); на засіданні від 29.08.2013 – перевибори голови Ради лідерів – було обрано Коваленко В.М. відповідно до рішення засідання Ради лідерів від 29.08.2013 (Протокол № 1) тощо.

Важливим завданням правового виховання для ДНЗ «ОВПУТТХ» є профілактика правопорушень та злочинності.

Організація роботи з попередження правопорушень, злочинності та запобігання дитячій бездоглядності, безпритульності забезпечується шляхом:

- проведення нарад з педагогічними працівниками Закладу з питань попередження правопорушень, злочинності та запобігання дитячій бездоглядності, безпритульності;
- планування спільних заходів Закладу з відділом кримінальної міліції у справах дітей, Службою у справах дітей Одеської міської ради;
- роботою ЦМК класних керівників;
- організації роботи учнівського самоврядування;
- взаємодією педагогічних працівників з батьками;
- організацією роботи Ради профілактики правопорушень;

- організацією роботи щодо виконання Комплексної програми профілактики правопорушень на 2011-2015 роки.

З метою покращення роботи по профілактиці правопорушень серед учнів, зміцнення дисципліни і правопорядку в ліцеї, наказами директора створено Раду з профілактики правопорушень на 2012-2013 та 2013-2014 навчальні роки. Рада з профілактики правопорушень діє відповідно до Положення «Про Раду з профілактики правопорушень ДНЗ «Одеське вище професійне училище торгівлі та технологій харчування», затвердженого на педагогічній раді Закладу від 30.08.2013 (Протокол № 1).

Так, Планом роботи Ради з профілактики правопорушень ДНЗ «Одеське вище професійне училище торгівлі та технологій харчування» на 2013-2013 навчальний рік, затвердженим на засіданні педагогічної ради Закладу 30.08.2013 (Протокол № 1), було передбачено спільну організацію проведення Тижня правових знань Радою з профілактики правопорушень та адміністрацією Закладу; аналіз стану профілактики роботи з попередження злочинності в Закладі та стану роботи в Закладі щодо правової освіти учнівської молоді тощо.

Питання організаційного характеру та щодо діяльності Ради з профілактики правопорушень розглядаються на засіданнях Ради з профілактики правопорушень. Так, на засіданні Ради з профілактики правопорушень від 28.09.2012 розглядалися питання щодо аналізу стану контингенту учнів, інформація по забезпеченню організації роботи по виконанню плану роботи Ради з профілактики правопорушень та затвердження плану роботи Ради з профілактики правопорушень (Протокол № 1); на засіданні від 25.01.2013 – інформація по підсумкам виконання учнями Статуту Закладу у I семестрі 2012-2013 навчального року (Протокол № 2); на засіданні від 24.03.2013 – інформація про роботу Ради з профілактики правопорушень у I кварталі 2013 року (Протокол № 3) тощо.

Закладом ведеться журнал обліку правопорушень, в якому зазначається ПІБ правопорушника, місце проживання, ПІБ батьків, яке правопорушення скоїв та які заходи прийняті по відношенню до правопорушника, дата становлення на облік та дата зняття з обліку.

У 2011–2012 навчальному році на внутрішньому обліку знаходилось 2 учні, у 2012-2013 навчальному році (станом на день перевірки) – 0 учнів.

На учнів, які знаходяться на внутрішньому обліку, заведені індивідуальні картки, які постійно заповнюються.

З учнями проводяться індивідуальні бесіди керівним складом Закладу, представниками правоохоронних органів. Учні, які знаходяться на внутрішньому обліку, регулярно заслуховуються на засіданнях Ради з профілактики правопорушень. Їх персональні справи розглядаються на засіданнях активу учнівського самоврядування Закладу.

З 01.09.2012 року по теперішній час даних про скоєння злочинів неповнолітніми учнями Закладу до навчального закладу не надходило. Учні Закладу не стоять на обліку в правоохоронних органах.

Закладом проводяться заходи щодо підвищення рівня правових знань батьків (осіб, що їх заміщують) та педагогічних працівників.

З метою ефективності організації навчально-виробничого та виховного процесу, створення атмосфери доброзичливості, ситуацій успіху, взаємоповаги та взаємодовіри, створення умов співпраці педагогічних працівників, учнів та їх батьків, виконуючи річний план виховної роботи ДНЗ «ОВПУТТХ» в Закладі забезпечується організація роботи з батьками згідно плану роботи батьківського комітету. Форма роботи: індивідуальна, групова, колективна.

В Закладі проводяться батьківські збори відповідно до щомісячної тематики згідно з графіком проведення таких зборів (затвердженим заступником директора з навчально-виробничої роботи 30.08.2013) за участю викладачів, адміністрації Закладу. На зборах забезпечується ознайомлення батьків учнів з системою виховної роботи в Закладі та моделлю сімейно-училищного виховного процесу, які включають усі напрямки співпраці педагогів, дітей та батьків.

Проведення батьківських зборів регулюється наказами Закладу, зокрема:

- «Про організацію роботи з батьками учнів набору 2013 року» від 30.08.2013 № 139;
- «Про проведення батьківських зборів у групах учнів 2, 3, 4 курсів» від 20.09.2012 № 231;
- «Про проведення батьківських зборів у групах учнів 1, 2, 3, 4 курсів по підсумкам I семестру 2012/2013 н.р.» від 23.11.2012 № 279;
- «Про проведення батьківських зборів в ДНЗ «ОВПУТТХ» з 05.09.2013 по 24.09.2013» від 30.08.2013 № 270.

Також на засіданні педагогічної ради від 30.08.2013 було затверджено План правового всеобучу батьків на 2013-2014 навчальний рік (Протокол № 1), положеннями якого передбачено проведення батьківських зборів в індивідуальній та груповій формах на такі теми, як: «Права дитини. Педагогічний такт батьків. Запобігання насильству в сім'ї», «Міжособистісні відносини. Конфлікти та їх вирішення», «Відповідальність неповнолітніх за правопорушення та злочини» тощо.

Так, на батьківських зборах в групах учнів I курсу Закладу, що проводились у період з 05.09.2013 по 11.09.2013, розглядалися такі питання: «Забезпечення виховної роботи», «Робота батьківського лекторію «Щира розмова», «Шляхи ефективної взаємодії у вихованні дітей»; на батьківських зборах в групах учнів II, III, IV курсів Закладу, що проводились у період з 16.09.2013 по 24.09.2013, розглядалися такі питання: «Забезпечення виховної роботи», «Забезпечення сумісної роботи з батьками», «Робота батьківського лекторію «Щира розмова», «Профілактика правопорушень як один з основних напрямків роботи училища».

Правове виховання учнів, а також батьків, неможливе без тісної співпраці навчального закладу та кримінальної міліції у справах дітей, служби у справах дітей, які приймають безпосередню участь у проведенні різноманітних заходів щодо профілактики правопорушень та негативних проявів серед неповнолітніх.

Заклад тісно співпрацює з Кримінальною міліцією у справах дітей Київського РВ ОМУ ГУМВС України в Одеській області щодо запобігання правопорушень та бездоглядності учнів Закладу, адміністративної та кримінальної відповідальності підлітків за скоєння правопорушень.

Так, 20.09.2013 старшим оперуповноваженим кримінальної міліції у справах дітей Київського РВ ОМУ ГУМВС України в Одеській області Берлінською Н.Т. було проведено профілактичну роботу серед батьків учнів навчальної груп СД-64 та СПК-65, III курс (відповідно до Акту про проведення сумісної профілактичної роботи між ДНЗ «ОВПУТТХ» та Кримінальною міліцією у справах дітей Київського РВ ОМУ ГУМВС України в Одеській області щодо адміністративної та кримінальної відповідальності батьків за невиконання обов'язків по вихованню неповнолітніх дітей від 20.09.2013); 20.09.2013 старшим оперуповноваженим кримінальної міліції у справах дітей Київського РВ ОМУ ГУМВС України в Одеській області Берлінською Н.Т. було проведено профілактичну роботу серед учнів 5 груп у кількості 120 осіб (відповідно до Акту про проведення сумісної профілактичної роботи між ДНЗ «ОВПУТТХ» та Кримінальною міліцією у справах дітей Київського РВ ОМУ ГУМВС України в Одеській області щодо запобігання правопорушенням та бездоглядності учнів училища, адміністративної та кримінальної відповідальності підлітків за скоєння правопорушень від 20.09.2013); 26.09.2013 дільничним інспектором міліції Київського РВ ОМУ ГУМВС України в Одеській області Кісе І.Ф. було проведено профілактичну роботу по правилам недопущення антигромадської поведінки учнів Закладу в 15 групах (відповідно до Акту про проведення сумісної профілактичної роботи між ДНЗ «ОВПУТТХ» та Київського РВ ОМУ ГУМВС України в Одеській області щодо запобігання правопорушенням та бездоглядності учнів училища від 26.09.2013).

Спільно з міською службою у справах дітей проводяться бесіди з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, які схильні до правопорушень та пропусків занять.

Закладом ведеться тісна співпраця з обласним осередком Міжнародного Конгресу прав і свобод людини «Світ», головою якого є Двоєнкін Р.В.

Адміністрація Закладу співпрацює з громадськими та молодіжними організаціями. Так, Всеукраїнською громадською організацією «АСЕТ», медпрацівниками поліклініки Київського району та представниками товариства Червоного хреста в Україні були проведені лекції з учнями Закладу по попередженню тютюнопаління, алкоголізму, наркоманії, ВІЛ/СНІДу. З метою обізнаності учнів Закладу представниками ЮНІСЕФ в Закладі проводилась інформаційна компанія «Перевірся на ВІЛ».

Заклад бере участь у міжнародних проектах і зходах: проект «Реформа професійно-технічної освіти в Україні» (Європейський фонд освіти), проект «Апробація навчального курсу «Європейські студії» (Міжнародний фонд «Відродження»), проект «TACIS» «Розвиток системи професійного навчання на робочому місці».

Велика спільна робота проводиться Закладом, Одеським міським центром зайнятості та Одеською міською організацією роботодавців в напрямку організації працевлаштування випускників Закладу.

З метою працевлаштування та закріплення випускників Закладу налагоджено ефективну взаємодію Закладу з підприємствами, установами, організаціями-замовниками робітничих кадрів, такими як: ВАТ «Одеський

каравай», ДП «Політехнік», мережа універсамів «Надія», «Віртус», «Прага», «Дует» тощо.

Перевірка стану правої освіти у Закладі, свідчить про те, що адміністрацією та викладацьким складом створюються необхідні умови, спрямовані на досягнення дійсно позитивного результату правового виховання учнів та їх батьків. Така робота сприяє розширенню правових знань учнів, формує вміння співвідносити норми моралі та права, застосовувати правові знання в повсякденному житті, виховує повагу до Закону, прав і свобод інших людей та може бути прикладом для інших професійно-технічних навчальних закладів області.

Начальник відділу реєстрації
нормативно-правових актів,
правової роботи та правової освіти
Головного управління юстиції
в Одеській області

Л.М. Медведєва